

Tota la Sagrera

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I VEÏNES DE LA SAGRERA

NÚM. 178 • FEBRER 2019

EDIFICI DE PREMESSES DE FINALS DEL SEGLE I

Fotografia: Daniel Alcubierre

WWW.TECNOCASA.ES

Valoraciones
gratuitas,
asesoramiento
integral,
compraventas y
alquileres

SOMOS INCONFUNDIBLES

Confía en el verde

FRANQUICIADO: **Estudi Sagrera-Martí Molins, S.L.**
C/ Martí Molins, 39 - local / BARCELONA
Telf.: **93 351 07 50** - Mail.: ba001@tecnocasa.es

REC EN FRANQUICIA - CADA SOCIEDAD FRANQUICIADA TIENE SU PROPIO TITULAR Y ES INDEPENDIENTE DEL FRANQUICIADOR

Edita:

Associació de Veïns i Veïnes de la Sagrera

Equip de redacció:

Agustí Carrillo, Jaume Matas, Oleguer Méndez, José Barbero, Antonio Ibáñez.

Redactors:

Meritxell M. Pauné, Jordi Aragonès, Eebet Ricart, Jaume Matas, Joan Pallarès, Equip Gestió La Barraca, Equip educatiu M.D. Àngels, Quim Terré, Carlos Cañas, Benjamí Mercader, CNL St Andreu, Equip gestió Torre de la Sagrera, Susana Pascual, Jordi Vilagut, La Sagrera es Mou, PhotoSagrera, Equip Centre Garcilaso, Jorge Sánchez, Equip Biblioteca La Sagrera, Antonio Ibáñez, Susanna Serra, Isaac Herrero, Agustí Carrillo, Comissió de Festes, Josep Barbero, Carme Miró.

Correcció:

Agustí Carrillo

Publicitat:

Francisco Jiménez · 686 041 302

Foto portada:

Daniel Alcubierre

Maquetació revista:

Nora Grijalba i X. Basiana

Fotografies:

Agustí Carrillo, Fernando González, Susanna Serra, Comissió Festes, Joan Pallarès, Jordi Aragonès, Carlos Cañas, Daniel Alcubierre i els propis col·laboradors.

Associació de Veïns de la Sagrera:

Casal de Barri Torre de la Sagrera
Carrer Berenguer de Palou, 64-66
Barcelona 08027 - Tel. 93 408 13 34
avv.lasagrera@gmail.com

Blog de l'Associació

www.avvlasagrera.com
avv.lasagrera.bcn@gmail.com

e-mail revista Veïns de la Sagrera:

totalasagrera@gmail.com

Facebook:

Associació de veïns i veïnes de la Sagrera

Imprimeix:

Gramma Graf SCCL · Tel. 93 389 94 67
Dipòsit legal: b-19006-2012

La revista TOTA LA SAGRERA i l'AVV
no es fan responsables del contingut
de les informacions signades pels
redactors, col·laboradors o particulars.

EDITORIAL N. 178

FEBRER 2019

Com ja sabeu, l'any 2010 a la Sagrera es va descobrir una vil·la romana durant les obres del tren d'Alta Velocitat. També es varen descobrir 14 premeses de vi, el que dona a entendre la importància d'aquesta vil·la i els seus habitants a l'època romana.

En aquesta zona que ara és La Sagrera es produïa vi, s'envasava en les àmfores, que també es van trobar, i s'enviava a Roma. Cal tenir present que el vi a l'antiga Roma va exercir un paper fonamental en la història general del propi vi i que les primeres influències de la viticultura en la península itàlica poden seguir-se fins als grecs i els etruscos.

Els romans li donaven molta importància al vi, era un bé que estava a l'abast de tothom, des del Cèsar als patricis o als soldats, i fins i tot als obrers i al poble; s'asseguraven que estigués a l'abast de totes les classes socials, des de l'esclau més baix fins a l'aristocràcia. Moltes de les tècniques i principis per a la producció del vi desenvolupades pels romans en les primeres èpoques, al període romà, poden trobar-se en la producció de vi actual.

Entre les troballes, també es va trobar un cap del déu Bacus, el déu del vi. Curiosament, els diaris del moment van descriure aquella imatge com "el borratxo de la Sagrera", en un to despectiu, tot afirmant al mateix temps que el vi que s'hi produïa era de baixa qualitat, cosa del tot incerta. A la Sagrera es produïa molt i bon vi.

JOSEP BARBERO

MEMBRE DE LA JUNTA DE L'AVV DE LA SAGRERA

Els nostres horaris d'atenció a les veïnes i veïns:
Dilluns, dimecres i divendres de 18:00 h a 20:00 h

Ens trobaràs:
Casal de Barri Torre de La Sagrera
Carrer Berenguer de Palou, 64-66-Barcelona 08027
Telèfon 93 408 13 34

Escriu-nos al correu:
avv.lasagrera@gmail.com

El nostre web:
www.avvlasagrera.com

LA PRODUCCIÓ DE VI A LA VILLA ROMANA DE LA SAGRERA

*“Els banys, els vins, els amors ens
arruïnen la salut, però la vida,
són els banys, els vins i els amors”*

**Epitafi de la tomba de Tiberius Claudius
Secundus, a Roma (segle IdC)**

L'arqueologia permet donar veu a les restes del passat arran de la cultura material, però també permet aprofundir en aspectes que directament no s'han conservat, ara bé que han deixat empremtes, com el conreu i consum del vi al llarg de la història. Gràcies a l'arqueologia sabem que la Sagrera va ser una gran zona vitivinícola a l'antiguitat, com ara us explicarem.

El mes de juny de 2011, els arqueòlegs que controlaven les obres de construcció del tren d'Alta Velocitat a la zona de la Sagrera, van identificar el que semblava un assentament romà. Al llarg de quatre anys, i de forma quasi ininterrompuda, es va excavar i documentar les restes d'una gran vil·la romana situada a la Sagrera, treballs que ara han estat repesos. Amb l'excavació una mica avançada, ja es va poder identificar que des de finals del s. I aC, anterior a la fundació de la colònia Bàrcino per l'emperador Octavi August, ja hi havia dues zones clarament diferenciades: una, formada per zones de treball i emmagatzematge i una altra on hi havia patis, estances ricament decorades i, posteriorment uns banys. Aquestes parts són les que defineixen una vil·la: un nucli agrari on hi viu el propietari amb totes les riqueses i comoditats i on es conrea el camp i es realitzen treballs relacionats amb la producció agrícola. Una part d'aquesta producció és per a consum propi i una altra per a comercialització i exportació.

L'entorn en què se situava la vil·la de la Sagrera, a tocar de l'antic Pont del Treball, en època romana era molt diferent del que avui podem percebre i viure. Cal destacar que la línia de la costa estava molt més endarrerida que en l'actualitat, el mar era molt més proper. Així mateix, el curs i la desembocadura del riu Besòs configuraven un paisatge on per una banda trobàvem terres al·luvials molt propícies per al conreu, aportades per les crescudes del riu, amb àrees d'aiguamolls i llacunes de la desembocadura del mateix riu, que es podien explotar per la ramaderia, i, d'una altra, àrees de boscos, on es podien extreure recursos de fusta i caça, per exemple. No podem oblidar els recursos hidràulics que hi havia pel voltant, com la riera d'Horta. Aquest paisatge va ser antropitzat

, conreat i explotat, ja des de la prehistòria, per tant ens trobem en un indret de llarga història.

Com assenyala Estrabó, les vil·les són una de les manifestacions més espectaculars del luxe al món romà, les equipara als palaus reials perses. La nostra vil·la n'és un exemple precís d'aquest luxe i poder, les restes, tot i que força arrasades en molts punts, ens presenten una vil·la excepcional, tant per les seves dimensions com per la seva riquesa. Les excavacions han permès determinar que la vida en aquesta vil·la es va estendre des del segle I aC fins al segle V dC, és a dir, durant més de 500 anys. I, com és lògic, hem pogut veure que la vil·la va evolucionar i canviar, igual com van canviar els seus habitants o la societat i l'economia de l'Imperi Romà, i de Bàrcino en concret.

En el present article incidirem, però, en la zona de premses i producció del vi, una de les grans descobertes en relació a la Sagrera antiga. El fet de poder localitzar i excavar el conjunt dels *torcularia*, sala de premses, ens ha permès comprendre i explicar una instal·lació singular, saber com era un centre productor de vi d'època romana i la seva evolució al llarg dels segles.

L'agrònom romà Varró (s. I aC) esmentava en la seva obra l'existència a Hispania de camps de vinya de mides petites. La presència del vi es troba dintre de l'imaginari romà, en totes les seves activitats com era la vida quotidiana, social, política i religiosa. L'explotació i comercialització del vi va ser un dels motors essencials en l'economia romana i a la Laietània adquireix un alt grau d'especialització intensificant-se la seva producció a partir del segle I dC. A la Sagrera, hem trobat empremtes clares de la plantació de vinya, documentant-ne les rases, les quals segueixen el patró que ens expliquen els clàssics: rases rectangulars disposades en files paral·leles, és el primer element que ens parla de la producció de vi, i del gran conreu de vinya que hi havia per la Sagrera en època romana. Volem assenyalar que no tot el raïm era per a la producció de vi, també n'hi havia per menjar-ne, era un fruit molt valorat i present a la majoria de taules a època romana; així mateix sabem que part del raïm era assecat, per tal d'obtenir les panses, fruit sec també molt apreciat a la cuina romana.

Pel que fa al tipus de vinya que es plantava i la varietat de raïm, no tenim dades per esbrinar-ho, l'estudi tant dels pol·lens com les llavors ens assenyalen un gran devesall de plantació de vinyet, però encara no hi ha prous estudis per a poder diferenciar-ne les classes. Sí que podem avançar que es tractaria de raïm blanc.

Continuem amb la producció del vi. Un cop passada la verema el raïm es transportava al *torcularium*, sala de premsat. Un cop aquí, protegit per un porxo que aixoplugava la descàrrega, el raïm passava a la zona de trepitjat, *calcatoria*, on s'obtenia el primer most. Posteriorment s'efectuava el premsat de la massa producte del trepitjat.

A la part *fructuaria*, productiva, de la vil·la es van documentar dos *torcularia*, sales de premsat de vi. La primera, datada al segle I aC, d'uns 115 m², es dividia en dos espais, amb dues premses de biga i un gran lacus, dipòsit, de 7,40 per 3,15 i per 1,10 m, datat a la segona meitat del segle I aC. El dipòsit tenia el terra i les parets d'opus *signinum*, i també es va localitzar el desguàs del mateix, i dues canals que portaven el most cap a la *cella vinaria*.

A finals del segle I dC, aquest espai és remodelat i documentem un segon *torcularium* amb 5 premses de biga en paral·lel que funcionarien fins a la primera meitat del segle V. És molt clar que ens trobem davant d'un producte per al comerç i l'intercanvi, donat el volum del que es transformava. Així mateix, es va localitzar una altra premsa, separada de la bateria de les 5, però ubicada al costat. La presència d'aquesta premsa sola, ens porta a pensar en una diversificació de la producció de vi, de diferent qualitat o ús. La producció de vi fou la base econòmica principal de la vil·la, trobant-nos davant d'uns dels centres productors de vi més importants de la península.

Totes les premses excavades, eren del tipus de biga, *prelum*. En un dels extrems es disposaven els *arbores*, muntants, fixats al terra amb una pedra anomenada *forum* i a les bigues del sostre. A l'altre extrem de la biga es disposava el contrapès que en aquest cas eren del sistema d'*arca lapida*, una caixa de fusta reblerta de pedres situades a l'interior d'un forat a terra denominat pou de maniobra. Acabat el premsat el most aniria a la zona de fermentació, tractament i emmagatzematge, *cella vinaria*, on hi havia *dolia*, grans tenalles enterrades al terra, i ja només restaria la fermentació i posteriorment la distribució del vi elaborat.

Per sort, a l'hora d'interpretar les restes arqueològiques, en segons quins aspectes tenim escrits dels clàssics, que ens ajuden molt a entendre el que s'està excavant. Per exemple Vitruvi, al seu llibre VI, 6.3, ens descriu com hauria de ser un celler d'una vil·la romana: "*Les seves dimensions seran adequades a la quantitat recollida de fruits i al nombre de dolis; si es tracta de dolis amb capacitat de vint cànirs, la seva part central ha de mesurar quatre peus; si la premsa no és de torn, sinó de passadors i bigues, ocuparà un espai de no menys de quaranta peus de longitud, ja que així, el que utilitzi la premsa tindrà un espai prou ampli. La seva amplada no serà menor de setze peus perquè, quan els operaris portin a terme el seu treball, el puguin realitzar de forma fàcil i sense entrebancs. Si cal col·locar dues premses, l'ample del celler no serà menor de vint peus.*"

Detall d'un forat de contrapès d'una premsa, on es veuen les improntes de les fustes i les cantoneres de ferro de l'arca làpida. Fotografia: Daniel Alcubierre

Edifici de premses de finals del segle I aC. Fotografia: Daniel Alcubierre

A banda de les estructures documentades que ens parlen del conreu i producció de vi, a la vil·la també hem recuperat diferents materials arqueològics que podem relacionar amb aquestes activitats. Cal destacar un cap de marbre, que representa el deu Bacus, el deu del vi per excel·lència; una altra peça escultòrica, un petit cap d'un Silè, personatges fantàstics que sempre es troben acompanyant Bacus a les diferents representacions.

Bona part de les vil·les de la Laietana produïen vi, que era comercialitzat i exportat a altres indrets de l'imperi, com ara la Gàl·lia, la Germània o la mateixa Roma. Les darreres recerques ens diuen que la nostra vil·la podria ser precisament un dels més grans centres productors de la zona. Voldríem recordar que el vi, a banda de ser una beguda present a la taula i cuina, també tenia altres funcions. D'una banda era un element relacionat amb la religió, en especial en el culte al déu Bacus, i així mateix en el món de la mort i del més enllà; i de l'altra el vi també era utilitzat com a medicina. Asclepiade de Bitínia va ser un metge romà controvertit, però molt reconegut, ja que receptava el vi com a guariment de la malaltia, el seu lema era curar de forma segura, ràpida i agradable.

DANIEL ALCUBIERRE, JORDI ARDIACA, PERE LLUÍS ARTIGUES,
CARME MIRÓ, ANTONI RIGO.
ARQUEÒLEGS.

LA TORRE DEL FANG ACOLLIRÀ UN CENTRE D'INTERPRETACIÓ HISTÒRICA

L'Ajuntament consensua amb als veïns el futur d'aquest casalot medieval de titularitat municipal, després d'11 anys d'abandonament, ocupacions i incendis

La **Torre del Fang** tornarà a ser un **equipament d'ús ciutadà** després de patir ocupacions i dos incendis —l'últim aquest 8 de gener— en els **11 anys** que fa que està **abandonada**. L'Ajuntament de Barcelona i el consorci Barcelona Sagrera Alta Velocitat (BSAV), titulars respectivament de l'edifici i dels terrenys, han presentat a les AVV de la Sagrera, Clot-Camp de l'Arpa i Sant Martí de Provençals un projecte per donar ús al conjunt. Segons han confirmat al TOT Barcelona fonts veïnals, l'immoble **acollirà un centre d'interpretació històrica dels barris de l'entorn** —una reivindicació històrica dels veïns que faria alhora de **dinamitzador del Parc Lineal** sobre les vies de tren.

El futur parc, que encara trigarà almenys mitja dècada a fer-se realitat, tindrà gairebé 4 quilòmetres de llarg i 40 hectàrees de superfície. La Torre del Fang podria servir de base d'operacions per a les **activitats d'oci, cultura i esport** que esporàdicament s'hi organitzin. Els més de **8.000 m²** de terrenys que envolten la casa acollirien **horts urbans i unes vinyes** que evoquin el passat viticultor de la zona.

El consistori va crear un grup de treball al novembre amb les associacions de veïns dels tres barris que envolten el casalot, que s'alça a la frontera dels districtes de Sant Andreu i Sant Martí. La sessió d'aquesta setmana era la tercera i el moviment veïnal veu amb bons ulls la nova proposta, després de dues anteriors que despertaven menys consens. Es tracta d'un immoble patrimoni de la ciutat, amb rang de **Bé cultural d'interès local** i orígens que es remunten al **segle XIII**. No obstant, ofereix pocs metres quadrats útils, **uns 750 m² en dues plantes**, i no s'hi pot construir cap soterrani perquè just **sota seu discorren les vies de l'AVE**.

El tren d'alta velocitat va estar a punt de suposar la desaparició de la torre, però la fèrria oposició dels veïns va obligar a BSAV a pactar una solució. Així, es van construir dues estructures triangulars per subjectar l'edificació que, com el seu nom popular ja suggereix, no tenia fonaments prou sòlids per resistir la tunelació. La nova proposta municipal també agrada més als veïns perquè integra els ancoratges a l'interior de la planta baixa de forma decorativa i així es descarta haver d'apujar la cota de tot el terra i escurçar les portes.

Recuperar la Torre del Fang costarà en total uns 5 milions d'euros, segons les estimacions municipals transmeses al grup de treball, que ja inclouen en aquesta xifra la inversió feta en l'ancoratge. L'Ajuntament de Barcelona sufragarà la rehabilitació de l'edifici, mentre que BSAV adequarà el terreny com a "esplanada" amb esperit agrícola.

"En les properes quatre o cinc reunions hem d'arribar a un acord per concretar la tramitació administrativa d'aquesta proposta", indica Jaume Matas, president de l'AVV de la Sagrera. "És l'edifici més antic de tot el voltant i cal destacar el seu valor monumental", assenyala. L'entitat demana "mantenir l'estructura" i que "reflecteixi la història rural de l'entorn" i ofereixi activitats per contribuir a omplir de vida el futur parc. Fonts de l'AVV del Clot-Camp de l'Arpa afegeixen que el president de l'entitat, Miquel Catusús, va proposar que el centre aculli visites d'escoles i instituts, el que també va ser molt ben acollit pels presents a la reunió.

"Estava molt deteriorada i l'incendi ha estat el detonant perquè l'Administració es posi les piles", apunta Josep Barbero, ex-president de l'entitat, que ha lluitat tota una dècada per la recuperació d'aquest edifici. Barbero no perd l'esperança, a més, que el mosaic de la vil·la romana de la Sagrera s'instal·li a la futura estació de tren i que algunes de les troballes menors —com un bust de marbre o sitges alimentàries— s'exposin a la Torre del Fang.

L'INCENDI NO VA CAUSAR DANYS ESTRUCTURALS

La regidora Mercedes Vidal (BComú) va informar a la darre-ra comissió d'Urbanisme, a instàncies de l'oposició, sobre els danys que va ocasionar l'incendi del passat 8 de gener. "El foc va afectar la planta baixa i part del primer pis, però no va malmetre l'estructura de l'edifici", va explicar. Va qualificar els danys de "superficials i fàcilment esmenables" i es va comprometre a tancar una proposta de nou ús "abans d'eleccions".

La gerent del districte de Sant Andreu, Carme Turégano, va exposar en una altra comissió municipal que l'immoble va estar ocupat des del mes de juny fins el mateix dia de l'incendi, quan acollia ja un total de "24 persones". Després d'incoar un expedient al juny i davant la negativa dels ocupants de marxar de la Torre del Fang, l'ajuntament va iniciar al novembre els tràmits judicials per desallotjar-los. El consistori ja tenia l'ordre i l'havia d'executar a mitjans de gener, però el foc va accelerar la sortida dels ocupants.

ARTICLE DE MERITXELL M. PAUNÉ.

CEDIT PEL DIARI DIGITAL TOTBARCELONA.CAT

COMISSIÓ DE FESTES

Sagrerencs i sagrerencs,

El temps passa volant i ja hem deixat enrere una altra Festa Major. Volem agrair-vos el vostre suport sortint a les places i als carrers, omplint tots els actes que han estat organitzats per unes entitats que sense la seva col·laboració seria impossible l'elaboració d'un programa tan complet com el que tenim any rere any.

Tots els actes van tenir molt d'èxit, però cal dir que novament la pluja va deslluir una mica el primer cap de setmana. L'oferta d'actes és bastant variada i intentem arribar a gairebé tots els públics. Aquest any per a nosaltres ha estat un repte portar *Dr. Prats* a la Sagrera, un grup amb molt de seguiment per part dels joves, i estem molt orgullosos de com es va desenvolupar la vetllada, tot i que sabem que molta gent no va po-

der entrar a l'envelat, però la capacitat és la que hi ha. També hem seguit col·laborant en la campanya antimasclista sota el lema "*A la Sagrera No és No*".

Un any més *Ses Majestats* van arribar a la Sagrera carregats d'il·lusions per a tots els infants que els estaven esperant a la plaça Masadas. Un cop acabat l'acte van desaparèixer màgicament per començar la seva feina.

En el moment del tancament de la revisita estem preparant la festa de Carnaval, amb la rua i espectacle a la plaça Jardins d'Elx, i el sopar al Centre Cívic. També ja estem donant forma al programa de Festes de la Primavera que tenen un canvi de dates, provocat per la jornada electoral del 28 d'abril, i que seran del 9 al 12 de maig. Reserveu-vos les dates!

Us hi esperem a totes i a tots!!!

CASANOVA
Dream's
¡Déjate asesorar!
C/Gran de Sagrera 115
Tel. 93 351 39 33
Peluqueria
Maquillaje
Estilismo
Fotografia

PERRUQUERIA
MAR-I-BEL
Tel. 93 352 29 63
C/ Sant Antoni Ma Claret, 474, 1r 2a
08027 Barcelona

Montse Iniesta
PERRUQUERIA UNISEX
Vallès i Ribot, 54 · 08027 Barcelona
Tel. 934 080 280
f Montse Iniesta Peluqueria

**Fes publicitat,
fes barri**

Coral
MAR DE TAPAS
C/ Sant Antoni M^o Claret, 393
08027 Barcelona
T. 933 492 167

"Sort és estar en el
lloc i en el
moment adequat"
Es fan reserves per entitats i empreses

**Administració
de loteria N^o272**
c/Garcilaso, 39
Sagrera-Barcelona
Tel. 93 408 39 88
lafabricadelasort@gmail.com

**VIATGES
Fent Camí**
Av. Meridiana, 276
Local 1
Tel. 931 402 963
08027 Barcelona

50È ANIVERSARI DE L'AGRUPAMENT ESCOLTA I GUIA PAU CASALS

L'Agrupament Escolta i Guia Pau Casals celebra aquest curs el 50è aniversari. 50 anys d'escoltisme i guiatge, d'educació i aprenentatge, de compromís i voluntariat, i també de Natura. Amb motiu d'aquest aniversari s'han impulsat nombrosos projectes per tal de reunir totes les persones que han format i formen part de l'entitat i per recordar el seu pas per aquesta. Així doncs, aquest passat dissabte 9 de febrer es va engegar un d'aquests projectes: el projecte "50 anys, 50 cims", en el qual el repte és aconseguir coronar 50 cims entre tot el cercle social de l'Agrupament durant un any natural. Sens dubte, un repte ambiciós però possible si al final s'aconsegueix involucrar i motivar gran part de l'escoltisme del Pau Casals de La Sagrera.

El cim inaugural escollit va ser el Tagamanent, un cim ni massa exigent ni massa fàcil, per tal d'implicar persones de totes les generacions possibles en aquest inici del projecte. Al matí ens vam reunir a la parada de tren de La Sagrera per tal d'anar tots plegats fins a Sant Martí de Centelles i des d'allà iniciar l'ascensió cap al cim. Hi va haver qui va patir més i qui va patir menys per tal de pujar fins a dalt de tot, però finalment tothom ho va aconseguir i vam poder gaudir d'un dinar en rotllana escalfats per un sol esplèndid i amb unes vistes privilegiades.

Es va aconseguir reunir més d'una cinquantena de persones que formen o formaven part de l'agrupament, i fins i tot vam tenir persones d'antigues generacions que havien tingut una relació de cap i infants entre elles i van poder gaudir del moment recordant vells temps.

L'excursió va ser un èxit i es va respirar un ambient molt familiar. Ara només quedarà que tothom segueixi amb aquesta empena i es vagin organitzant excursions per part de tothom fins a culminar 50 cims! Ah! I si formeu part d'aquest cercle social de l'Agrupament i feu un cim, no us oblideu de fer-vos-hi una foto amb algun símbol del cau i penjar-la a les xarxes socials tot afegint l'etiqueta del projecte #50cimsPauca.

HEU ESTAT A L'HORT DE LA SAGRERA?

Avui llegirem sobre els tomàquets. Bé, els tomàquets de l'hort de La ferroviària de la Sagrera són molt bons i estan cultivats sense productes químics.

Per plantar les tomaqueres es recomana fer-ho amb el temps núvol, ja que a ple sol les tomaqueres es panseixen o marceixen ràpidament.

Amb la lluna creixent s'aconsella treballar la terra i fer els trasplantaments al mes de febrer. S'haurà d'aprofitar el temps variable d'aquest mes per a portar els fems al vostre hort i fer les primeres feines de preparació de les sèmres de primavera.

Una tomaquera produeix entre 2 i 4 kg de tomàquets. La planta pot mesurar entre 40 cm i més de dos metres. Hi ha moltes classes de diferents colors (vermells, grocs, verds, gairebé negres...). Els tomàquets porten vitamina C, protegeixen el cor contra els infarts i baixen el colesterol.

Els tomàquets van venir d'Amèrica, Perú o Mèxic, en el segle XVI, primer a Espanya i ràpidament a Itàlia (*pomodoro*, per ser de color groc), cap a l'any 1550. Amb la Revolució Francesa, el nord de França va descobrir també el tomàquet.

Sabeu que amb el tomàquet es fa també el romesco, recepta que passa d'avis a nets. Es tracta d'una salsa popular de Tarragona. Quan pensem en la salsa romesco ja ens la imaginem amb calçots (ara estem en plena temporada) o peix; es diu que van ser els pescadors que la van inventar per acompanyar els fruits del mar.

Per visitar l'hort de la Sagrera és fàcil, solament trucant a aquest telèfon 93 34 086 75 de la Biblioteca de La Sagrera - Marina Clotet.

Es fan visites guiades i esperem que els veïns del barri hi vingueu per veure l'hort de La Ferroviària de la Sagrera, que es troba al carrer Camp de Ferro, 17

JORDI ARAGONÈS

CONEXEM UNA MICA MÉS LA SAGRERA

La Sagrera té una població de 29.084 persones (15.486 dones + 13.598 homes), amb una extensió de 0,972 km² (gairebé 1 km²), el que suposa una densitat de 29921 habitants/km²

Quant a nombre d'habitants, les poblacions de Catalunya que estarien en una franja més aproximada a la nostra serien: Premià de Mar, 28.071 – Sitges, 28.969 – Salt, 30.622 i Sant Pere de Ribes, 30.658.

Si a més a més del nombre d'habitants, agafem l'extensió d'aquests municipis, el més semblant a nosaltres seria Premià de Mar, que té 2,1 km² d'extensió.

Salvant les diferències – que hi són i són importants – entre un municipi independent i una part d'una gran ciutat com som nosaltres, fora bo un exercici de comparar alguns indicadors (equipaments culturals, esportius, sanitaris, assistencials, etc.) entre Premià de Mar i la Sagrera.

Una dada molt important a tenir en compte: de la població esmentada anteriorment, hi ha 1.189 dones i 332 homes, amb 65 anys o més, que viuen sols.

Certament, en aquesta franja tan ampla (les darreres dades que tenim sobre esperança de vida a la Sagrera són del quinquenni 2012-2016 i la situen en 85,5 anys: 88,2 per a les dones i 82,4 per als homes), hi ha persones que són autosuficients i poden fer la seva vida amb bones condicions, però n'hi ha d'altres amb problemes de mobilitat, de salut, d'aïllament, de solitud no desitjada, que les estadístiques no ens permeten quantificar, però que sens dubte són un nombre important i que suposen una situació humana dramàtica. És un repte la seva detecció i tractar-hi de posar remei. El projecte comunitari **Persones Grans, Grans Persones**, que abasta un bon nombre d'entitats i col·lectius de la zona, s'hi dedica. Cal donar-li suport i recursos.

QUIM TERRE

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DE LA SAGRERA

ET REGALO EL MEU TEMPS, EM REGALES EL TEU SOMRIURE

Com cada any fem la campanya de joguines, que consisteix a repartir regals a tots aquells infants que són atesos pels serveis socials. És una campanya en què demanem joguines a la comunitat des del Casal. I ho fem de manera ben organitzada i repartida. Aquest any hem pogut atendre més de 70 infants, per als quals hem hagut de fer 51 lots, ja que un lot és per a una sola família. És un procés llarg, que no només es realitza al desembre i al gener; al novembre ja comencem a preparar tota la publicitat per recordar i convidar que la gent participi. Després, al mes de desembre, fem una reunió amb els voluntaris que volen participar; sovint són joves de l'Esplai, el Cau i la Joc, i que participen activament en

aquesta ocasió, i any rere any. Han estat set dies de treball i esforç intens, i tot i que la majoria de joves d'enguany eren nous, s'ha de remarcar que tots plegats hem fet molt bon treball.

El procés que fem segueix uns passos: repartim fulletons pel carrer i fem que participi la gent del barri, recollim les joguines que la gent ens porta, i després endrecem les joguines en diferents sales per edats. Un cop endreçades podem començar a escollir les joguines per als infants, i ja les emboliquem. I el dia 5 de gener a la nit les anem a repartir per les cases; si les famílies viuen més lluny, elles mateixes venen el casal a recollir-les.

S'ha de dir que aquest any hem pogut ser més coordinadores, i aquest fet s'ha notat ja que la feina es feia més ràpidament i millor. I els joves voluntaris són els que més han gaudit en el procés de repartir els regals. Sempre he pensat que dedicar temps per a aquests moments és la gran recompensa que després trobes, perquè jo regalo el meu temps per aquests infants i ells em regalen el seu somriure. I això és el millor regal que ningú pot comprar.

EMEBET RICART

QUÈ PASSA ALS MENJADORS ESCOLARS?

Les famílies s'organitzen per aturar la normativa que prepara el Govern i que les exclou de la gestió directa

Fa molt de temps que des de la comunitat educativa, i altres entitats implicades, es demana una nova regulació en matèria de menjadors escolars, principalment per la manca d'un model de Temps de Migdia per als centres educatius públics de Catalunya.

El Decret Menjador que ha preparat el Departament d'Educació se centra en qui ha de prestar el servei i no pas en concretar un model de menjador. **No s'està pensant en un model sostenible en el temps, emmarcat en el dret fonamental a l'educació i a l'alimentació**, sinó que simplement pretén blindar l'externalització de la seva gestió i el seu funcionament sota criteris economicistes. Ens hem organitzat, doncs, per dir prou a les mentides del Departament perquè sabem que no és cert que l'única forma de prestar aquest servei sigui mitjançant la modalitat de concurs públic.

És més, **no entenem l'obsessió de l'Administració per utilitzar la contractació pública** quan ha deixat clar en l'esborrany de Decret que el cost íntegre del servei ha de recaure sobre els usuaris, és a dir, **les famílies**, i que es guarda el dret a no prestar aquest servei quan no sigui viable econòmicament per a l'empresa adjudicatària. Entenem que si el Departament no té una obligació en la prestació d'aquest servei i que, a més, no assumeix el cost del mateix, no té cap sentit sotmetre's a la normativa de contractació pública, si no és que mitjançant les economies familiars es pretengui afavorir a determinades empreses.

Les entitats que conformem aquest front comú **demanem al Departament que aturi la tramitació d'aquest Decret i puguem començar, finalment, a debatre el model de menjador que ha de tenir el sistema educatiu públic de Catalunya**.

Per començar, nosaltres volem deixar clares les bases que entenem que ha de tenir el temps de migdia en el nostre sistema educatiu. Defensem que ha de ser un servei públic, vinculat directament al dret a l'educació pública i al dret a l'alimentació. Considerem que ha de formar part integral del centre educatiu, i que ha de comptar amb la participació dels diferents actors de la comunitat educativa.

En aquest sentit, i per estendre el caràcter universal de l'educació al temps de migdia, és imprescindible que es presti **directament** per part de l'Administració pública. Això significa que les escoles i instituts han de tenir cuina pròpia en el centre i el personal encarregat de la cuina, així com la resta de professionals han de dependre directament de l'Administració, sense que hi hagi una empresa intermediària que faci negoci amb el menjador escolar.

En aquest sentit, les entitats que formem part d'aquest front comú entenem que és imprescindible que les famílies participin i siguin part d'aquest model de menjador que ha de ser gestionat amb criteris socioeducatius, ambientals, de proximitat i que emfatitzi la qualitat nutricional i pedagògica.

El temps de migdia és un espai educatiu, que ocupa un terç de la jornada escolar i que cal transformar en un temps de qualitat educativa. Per tant, **el temps de menjador s'ha de reconèixer com a temps educatiu i ha d'estar integrat en el currículum**, ja que és un espai on els infants aprenen a socialitzar-se, gestionar el conflicte, adquireixen capacitat d'autonomia personal, s'interrelacionen amb la resta de l'alumnat, i adquireixen rutines, hàbits saludables i d'higiene.

Per últim, en el marc de l'escola inclusiva, no té sentit que aquest servei exclouï determinat alumnat per raons socioeconòmiques o per requerir una atenció específica durant aquest temps de menjador. **L'alumnat amb Necessitats Educatives Específiques (NEE) no ha de trobar-se amb cap obstacle per poder gaudir del servei en igualtat de condicions que la resta de l'alumnat**. Això vol dir dedicar els recursos públics necessaris per disposar de personal especialitzat i de la infraestructura adequada durant el temps de migdia als centres educatius ordinaris per atendre aquests alumnes.

Les entitats demanem al Departament d'Educació que tingui en compte aquestes peticions per protegir el temps de migdia d'interessos lucratiu, i que treballi per regular un model de menjador escolar emmarcat en el dret a l'educació i l'alimentació de l'alumnat de Catalunya.

Ens adherim al manifest de la FAPAC per tombar el Decret de menjador impulsat pel Departament d'Educació.

COMISSIÓ D'EDUCACIÓ | JAUME MATAS

MERCAT DE FELIP II

CARNAVAL

2019

amb vestit de nit!

Divendres, 1 de març

17h Xocolatada popular fins acabar existències. Caldrà presentar un tiquet de compra. Només una consumició per persona

Dissabte, 2 de març

10:30h a 13:30h Pinta-cares per a tots els nens i nenes que ho desitgin

Tots els nens i nenes que vinguin disfressats durant l'horari de les activitats rebran un obsequi

Organització:

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

**Ajuntament de
Barcelona**

ROBÒTICA + ÈTICA=ROBÈTICA

L'any 1942 el científic i escriptor de ciència ficció Isaac Asimov publicà el llibre "Jo, robot". En ell s'enunciaven les tres lleis primordials de la robòtica, de les quals la primera diu el següent: "Un robot no pot fer mal a un ésser humà o, per inacció, permetre que un ésser humà prengui mal". Doncs bé, des del curs 2014-2015 l'escola Mare de Déu dels Àngels ha aprofundit encara més el significat ètic d'aquesta llei dels robots, creant l'assignatura ROBÈTICA que es cursa des d'Infantil fins a quart d'ESO. En paraules del professor Vicenç Casas Segarra, "la **RobÈtica** consisteix en aprendre robòtica per a dissenyar, construir i programar robots que ajudin les persones, els animals i el conjunt de la naturalesa, per a utilitzar-los amb responsabilitat i sentit comú". Així, alhora que la ciència i la tècnica prenen el seu sentit més humà la **RobÈtica** dota els alumnes dels coneixements claus del segle XXI, com són; programació, electrònica, mecànica i disseny 3D.

L'aprenentatge del futur, que ha començat ara, dirigeix la tasca educativa cap a la resolució de problemes reals; és a dir, a donar significat utilitari al que s'ensenya. És per això que els alumnes de **RobÈtica** a través de l'Aprenentatge i Servei participen en projectes amb institucions tan reconegudes com l'Hospital de Sant Pau, Sant Joan de Déu o la Fundació Ave Maria, entre d'altres. En aquestes col·laboracions els nostres alumnes realitzen productes robotitzats de suport educatiu-terapèutic destinats a ajudar persones amb pluridiversitat funcional i necessitats educatives especials.

Isaac Asimov dedicaria, amb seguretat, una segona part del seu best-seller a la **RobÈtica**, amb alumnes i professors del col·legi Mare de Déu dels Àngels com a protagonistes d'aquesta novella aventura que té com a objectiu construir un món més ètic, més humà, com va imaginar sant Josep Manyanet.

Centre Veterinari
La Sagrera

DE DILLUNS A DIVENDRES

Matins: 11:00 a 13:00 h

Tardes: 17:30 a 20:30 h

DISSABTES

Matí: 11:00 a 13:00 h

Avda. Meridiana, 262
08027 Barcelona
Telf. 93 351 84 57

Bareche
Creadors pastissers

C/Sant Antoni Mre Claret, 484
(Cantonada C/Hondures)
Sant Antoni

**armeria
pujol**

CAÇA
MATERIAL TÀCTIC
REPARACIONS

La Sagrera, 184
08027 Barcelona
Telèfon 93 352 20 05
armeriapujol@gmail.com

El rebost de l'Antoni
Especialitat en mels, herbolari
i productes naturals

C/ Felip II, 61, bajos, Local 1
08027 Barcelona
elrebostdelantoni.blogspot.com.es

farmàcia
Ruiz Rodriguez s.e.p.

Obert de 9 a 21 hores
c/ Ciutat d'Elx 11
08027
Tel. i Fax. 933 497 840

EL RACÓ DE LA BARRACA

Al Centre Cívic de La Sagrera “La Barraca”, com a equipament municipal de proximitat, volem integrar la cultura a la vida associativa del barri fomentant la participació de tot el teixit social. Per això, pensem les programacions des de la perspectiva d’inclusió, d’igualtat, d’identitat local i d’apropament a altres identitats. Propostes culturals per mostrar-nos al món i, també perquè el món s’apropi, en diferents formats, i on tothom se senti inclòs.

Per a aquests mesos vinents de març i abril, ens agradaria compartir amb vosaltres tot un munt d’activitats. D’entre aquestes, destaquem dos monogràfics: la Setmana de la Dona i la participació del centre en les activitats de ciutat que giren entorn de l’exposició del CCCB: Stanley Kubrick.

En la Setmana de la Dona comptem amb la participació de dues entitats que acollim al Centre –*PhotoSagrera* i l’*Associació Mirada de Dona*– en una exposició de la fotògrafa Carmen Ibáñez («*Seis personajes en busca de autora*»), qui, a les seves fotografies, evidència la postura d’il·lustres personatges que han tingut «veus nocives» envers les dones. (Del 5 al 20 de març)

El dimecres 6 de març, a les 19:30 h., ens acompanyarà la Rosa Mª Arrazola i la Cristina Rabell en un recital de poesia i piano («*Buit de març. Omplir el buit*»), per commemorar, amb elles, el dia de la Dona.

I el dissabte, 16, a les 18:00 h., la Tània Balló presentarà la projecció del documental «*Las sinsombrero. Ocultas e impecables*», on es fa un reconeixement a intel·lectuals i artistes silenciades o pressionades pel règim franquista.

Però, com dèiem, el març també té un espai per al gran cineasta Stanley Kubrick; segur que recordeu moltes de les seves grans obres, com *La naranja mecànica* o *2001: Odisea en el espacio*. Des del Centre, i gràcies a l’oferiment del CUB, tenim a la vostra disposició la participació en una visita guiada a l’exposició del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. (Dijous 7 de març, a les 18h. Activitat gratuïta, fins a completar grup.)

I continuem amb Kubrick, però ara en un altre format: una xerrada/taula rodona on Joan Marimón (director i guionista) i Marc Mitjà (muntador), analitzaran la gran obsessió del director nord-americà: el muntatge cinematogràfic. Divendres 15 de març, a les 19h.

En col·laboració amb el **CCCB** Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

STANLEY KUBRICK

Programa d'activitats Centres cívics i Biblioteques de Barcelona
Gener - març 2019

CENTRE CÍVIC LA SAGRERA
"LA BARRACA"

Visita guiada a l'exposició "Stanley Kubrick"
Dijous 7 de març, 18.00 h

"L'estètica del muntatge en el cinema de Kubrick"
Divendres 15 de març, 19.00 h
A càrrec de Joan Marimón i Joan Mitjà

Més informació a: barcelona.cat/centrescivics

● @CivicsBCN
● CentresCivicsBCN

Una exposició de Deutsches Filmmuseum, Frankfurt am Main, Christiane Kubrick, Joe Hyden i The Stanley Kubrick Archive de la University of the Arts London, amb el suport de Warner Bros Entertainment Inc., Sony-Columbia Pictures Inc., Metro-Goldwyn-Mayer Studios Inc., Universal Studios i UA Film Archives LLC.
Imatges: © Warner Bros. Entertainment Inc.

 Biblioteques de Barcelona

 Ajuntament de Barcelona

A banda de tot això, al març i a l'abril hi ha moltes més activitats: les xerrades del Joan Pallarès sobre la història de La Sagrera, el Projecte Musical Mestral amb el grup *Fritz and the cat*, les exposicions de *PhotoSagrera*, una altra exposició cedida pel Museu d'Arts Escèniques-Institut del Teatre..., i podríem seguir i seguir. Per això, us recomanem que us apropieu al centre (c/ Martí Molins, 29) o entreu a la web <http://ajuntament.barcelona.cat/ccivics/lasagrera>, i escolliu allò que més us pugui interessar.

I metre gaudiu de l'hivern, nosaltres ja anem pensant en l'arribada del desglaç i en la nostra participació en les seves Festes de la Primavera del barri d'aquest any. Estem aquí, molt a prop.

Benvinguts i benvingudes a La Barraca.

Hom sol entendre que la superfície que va des de la Meridiana a Gran de la Sagrera i entre el carrer de Portugal i l'antiga Riera d'Horta (Rovira i Virgili) formava part de la fàbrica *Pegaso*, i així va ser, però no sempre. L'antiga *Hispano-Suïssa*, establerta el 1911 al lloc on més de seixanta anys abans s'havia edificat la farinera a vapor de *La Industrial Harinera Barcelonesa*, no ocupava pas tanta extensió. Seria a partir de 1947, quan l'*Instituto Nacional de Industria* va implantar l'*Empresa Nacional de Autocamiones, SA, ENASA*, fabricant dels camions *Pegaso*, quan van expropiar camps, una bòvila i les cases edificades a la banda Besòs del carrer de Portugal, per enderrocar-les i així poder ampliar la fàbrica.

A la part de dalt del carrer Portugal, al número 66, cap a on el 1974 s'obrí el carrer Torroella de Montgrí, hi havia una fàbrica aliena a la *Pegaso*. Era un establiment que elaborava xarxes per a pescar i per tal motiu també era conegut com *Les Xarxes*, el qual va romandre-hi fins començar la dècada dels seixanta.

La fàbrica de xarxes de pescar s'anomenava originalment *Fàbrica de Redes de Gabriel Julià*, i treballava des d'abans de 1881, estant ubicada al carrer de la Riereta, 10, de Barcelona, i va obrir factoria a La Sagrera pocs anys després, posteriorment a 1886, i sembla que anterior al canvi de segle.

Una filla de Gabriel Julià es va casar amb el metge andreuenc Josep Reventós Casas. A la mort del fundador de la fàbrica els hereus continuaren com a *Hijos de Gabriel Julià*, empresa que es convertiria en Societat Anònima el 1940, acabada la guerra, període en què havia estat col·lectivitzada, sent controlada per la UGT.

No havíem trobat testimonis que ens indiquessin com era la fàbrica, tampoc fotografies, fins que fa poc, de la pàgina web de l'empresa actual, i gràcies a la bona sensibilitat dels seus continuadors, poguérem admirar unes fotografies extraordinàries dels anys vint i trenta del segle passat on podem contemplar la fàbrica i descobrir-ne alguns aspectes, alhora que valorar-ne la seva importància.

Cap al 1944 tenia 600 treballadors i anys després, el 1950, el net, Santiago Julià, començaria a substituir el cànem que havien utilitzat fins aleshores pel niló. Poc després, el 29 de març de 1955, un incendi afectaria part de les seves instal·lacions, i van acabar marxant el 1964 cap a Torelló, on Gabriel, Santiago i Josep Julià inaugurarien la nova factoria el 1965.

La societat, avui *Redfil*, amb seu a Sant Boi de Llobregat, modificà finalitats el 1992, seguint avui present en temes nàutics. Enric Batlle i Joan Roig, guanyadors el 1982 del concurs per projectar el nou Parc de la Pegaso, van tenir la sensibilitat de recordar els homes que, en aquell lloc, remullaven les fibres amb els peus dins l'aigua, una feina molt dura, que té la seva al·legoria en la mena de safareig instal·lat en aquell punt del parc.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

PASSAR FRED A CASA NO ÉS NORMAL. L'ENERGIA ÉS EL TEU DRET.

Deixar de cuinar als fogons o tenir els llums apagats al vespre per fer front a la factura no és normal. Totes les llars tenen garantit per llei l'accés a la llum, l'aigua i el gas.

Vine al punt d'assessorament energètic de Sant Andreu:
Oficina de l'Habitatge de Sant Andreu. Carrer de Joan Torras, 49.

Més informació
www.habitatge.barcelona/dretsenergetics

010 Informació
Barcelona
Trucada gratuïta

PERQUÈ NO ET TALLIN

LA LLUM, L'AIGUA O EL GAS,

**POSEM TOTA
L'ENERGIA**

Ajuntament de
Barcelona

DESAPAREIX L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS (2A PART)

Si esteu llegint aquestes ratlles és que finalment han aparegut les fotos reveladores de la gran singularitat del nostre barri. Unes fotos que, misteriosament, es van fer fonedisses, però que de la mateixa manera que van desaparèixer ara les podeu contemplar en aquesta mateixa pàgina de la nostra revista. Per tant, si algú pensava que tot plegat era una exageració, i que la Sagrera no era estranyament diferent, pot comprovar que és ben cert, que pels carrers dels barris veïns ens anem trobant cartells indicant les diferents seus de les nostres associacions germanes que l'Ajuntament del Districte ha procedit a distribuir en cada un dels respectius locals.

Però potser el que ha desaparegut ha estat el cartell en forma de "B" gegant de color vermell, a on en lletres blanques es llegiria "Associació de Veïns i Veïnes de la Sagrera" acompanyat a sota per l'inefable "Sant Andreu" en negre. Aquest cartell, que estem gairebé segurs que existeix, encarregat als tallers municipals pel nostre benintencionat i mai prou ponderat Districte, segurament mai ha vist la llum del dia, vull dir que encara dorm el son dels justos en alguna lleixa esperant el seu destí.

O potser no, i un dia d'aquests ens el trobem penjat en algun punt anodí del districte, com ara el rètol anunciador del "Centre Esportiu La Sagrera" que inexplicablement podem observar, mig amagat entre uns arbusts, si agafem el metro a l'estació Onze de Setembre (veure TLS n. 172)

Ens trobarem un dia en algun racó de St. Andreu un rètol municipal anunciant la nostra AVV? Coses més estranyes s'han vist en el nostre misteriós districte.

SEID (SAGRERENC ENTRISTIT I DESORIENTAT)

Res indica que la seu de l'AVV de la Sagrera estigui a l'interior com alguns asseguren.

JOSE ANTONIO MELERO LÓPEZ NOU SERVEI JURÍDIC

Per als socis de l'A.VV. de la Sagrera un servei d'atenció jurídica, en la qual hi ha una consulta gratuïta.

La visita es farà als locals de l'Associació de Veïns.

Dia: segon dilluns de cada mes.

Horari: de 18 a 20h.

Nota: Contacteu amb l'A.VV. per assignar hora (qualsevol dimarts, dijous i divendres de 18 a 20h.)

CURSOS DE CATALÀ PER A ADULTS

Matrícula oberta

- **Cursos de tots els nivells** amb obtenció de certificat oficial
- **Presencials, semipresencials i en línia**
- **Cursos complementaris:** expressió oral, expressió escrita, aspectes gramaticals

✓ Proves de nivell gratuïtes

Informació i matrícula a:

Centre de Normalització Lingüística de Barcelona
Delegació de Sant Andreu

St. Adrià, 20, recinte Fabra i Coats,
edifici antigues oficines, 1r pis
Tel. 932 740 356
santandreu@cpln.cat

Horari d'atenció al públic:

de dilluns a divendres de 9 a 14 hores i dijous de 16 a 20 hores

CARNISSERIA
Xavier Gallifa
AL SEU SERVEI

Mercat de Felip II

T. 933 49 09 43

carnisseriaxaviERGallifa@hotmail.com

www.carnisseriagallifa.com

PRIMER ANIVERSARI DE LA TORRE

Celebrem el primer aniversari de La Torre de La Sagrera: un any d'il·lusions i d'acció comunitària al barri

Aquest març estem de celebració! La Torre de La Sagrera fa UN ANY DE VIDA!

Dotze mesos de projectes, il·lusions i esforços compartits entre un munt de persones i entitats. Gràcies, gràcies per tota aquesta participació comunitària que ha permès enriquir-lo, atorgar-li identitat i fer més gran el retorn social.

Des de les beceroles del projecte La Torre de La Sagrera ha generat gestió comunitària, promovent la corresponsabilitat comunitària i l'apoderament veïnal i associatiu, tot donant sentit a la iniciativa popular. Per tal de cobrir les necessitats de participació sorgides i canalitzar el camí traçat en el projecte, s'han creat diferents espais de participació oberts que vesteixen i configuren el projecte.

ESPAI TORRE

L'Espai és el fòrum periòdic de participació obert a tot el veïnat usuari de la Torre de La Sagrera, i obert a qualsevol persona que s'engresqui a implicar-se en aquest projecte comunitari. Concretament, durant el 2018, s'han convocat dues sessions amb una assistència mitjana de 40 persones. Aquesta força social ha ajudat a definir, redefinir i enriquir el projecte encetat.

La participació generada durant aquest primer any ha ajudat a adequar molt millor la programació de tallers i activitats a les necessitats sorgides a les necessitats del barri, tot dibuixant els diferents àmbits finalment proposats al programa: **Infància i famílies, Salut i Benestar, Habilitats i coneixements, Cultura popular i tradicional, Art i creació i Gastronomia.**

COMISSIONS

Els espais generats han establert vasos de participació de gran capacitat amb les comissions i grups de treball. Així és com

han començat amb molta empena per exemple, la **Comissió de Festivitats i Tradicions** o el **Grup de Treball d'Història i Patrimoni**. Tots dos ja estan duent a terme les seves iniciatives comunitàries com és el cas de la Tarda de Tradicions al Nadal en el primer cas, o les gravacions a les persones més veteranes de La Sagrera dins del projecte Memòria Viva en el segon cas. Val a dir però, que qualsevol mans i cap que s'hi sumin són una peça clau. Per això s'engresca a qualsevol persona a participar d'aquests o d'altres espais de treball generats. Sense la força de La Sagrera no som res.

APOSTEM PER LA PRIMERA INFÀNCIA

El començament del 2019 va portar la posada en marxa d'un servei d'acollida familiar, el **Raconet de la Torre**, adreçat a la primera infància, conduït per dues professionals. Un lloc on pensar i repensar el rol de les famílies que travessen l'etapa de la criança, per intercanviar experiències, per reafirmar-los la seva responsabilitat i poder viure una experiència en grup. Aquest servei pretén reforçar una de les línies de treball estipulades a la Torre com a lloc de trobada i suport a la primera infància.

PROGRAMA PRIMAVERA

Aquest mes de març obrirem les inscripcions de primavera i mantenint la il·lusió i energia del primer dia, encetarem un nou programa trimestral d'activitats.

Treballem per oferir un ampli ventall de tallers, xerrades i exposicions. Una proposta que mira de ser cada cop més rica, diversa i arribar a totes les generacions, gustos i necessitats.

Tota l'oferta d'activitats la podreu consultar a la pàgina web (torrelasagrera.org) o bé a través del programa trimestral disponible a la Torre o als comerços i equipaments de La Sagrera. Mantingueu-vos alerta!

EQUIP DE GESTIÓ DE LA TORRE DE LA SAGRERA

DEGATS,

EL DISTRICTE I ELS FELINS DE LA SAGRERA

Recentment, vaig tenir el plaer de visitar la seu de **DeGats** al barri de Navas. **DeGats** és una associació preocupada i ocupada pels gats lliures que viuen a la ciutat de Barcelona, i en concret al districte de Sant Andreu. El motiu de la meua visita va ser escoltar la denúncia de l'associació en relació a les promeses del Districte per tal de protegir una de les colònies de gats ubicada a la Sagrera.

L'associació **DeGats** alimenta i cuida 72 gats, 22 al refugi i 50 a cases d'acollida, que esperen ser adoptats i poder viure en una família de manera definitiva. A banda d'aquests 72 gats, i gràcies a les donacions i a les hores de voluntariat, també alimenten i cuiden més de 300 gats que viuen en 27 colònies al districte de Sant Andreu i una a l'Eixample.

Una de les colònies que **DeGats** alimentava era la colònia 09-08, amb 22 gats identificats, que estava ubicada a la nau que s'ha enderrocat al costat de l'Espai 30, entre el passatge Bofarull i el carrer Gran de la Sagrera. Aquestes obres d'obertura del carrer Josep Estivill per connectar la Meridiana amb el carrer Gran de la Sagrera, sota el marc del projecte de l'estació d'Alta Velocitat, han deixat sense protecció ni aliment a aquesta colònia, ja que des de la constructora no s'ha permès el pas a les persones voluntàries per facilitar aliments i aigua als gats. D'aquests 22 gats, 6 han desaparegut, un d'ells mort confirmat.

És una situació que **DeGats** ja va advertir en les reunions inicials que es van realitzar amb l'Ajuntament i altres entitats del barri en plantejar l'obra d'obertura del carrer Josep Estivill. Però la no actuació per part del Districte ni de l'oficina de Protecció Animal de Barcelona ha provocat que 6 d'aquests animals estiguin vagant buscant aixopluc, i un d'ells hagi mort atropellat, i l'associació denuncia que si no s'actua els 16 animals que encara viuen a la zona seguiran la mateixa sort perquè el fred ha començat i la situació s'agreuja a cada dia que passa.

DeGats ens manifesta que s'estranya de la no actuació per part de l'Administració, ja que l'esterilització dels gats que

viuen al carrer es procura gràcies a l'ajuda i col·laboració de l'ajuntament de Barcelona; el seu objectiu és controlar les colònies i el nombre de gats per tal d'evitar que visquin al carrer.

Malauradament, no tots els gats poden ser recollits en refugis i fer la transició per viure en una casa. Alguns han escollit viure al carrer, i entendre l'elecció del gat és una de les coses que des de l'associació han après amb l'experiència, ens explica la Isabel, una de les voluntàries i presidenta de l'associació.

Just abans de tancar aquesta edició de *Tota la Sagrera*, **DeGats** ens informa que des del Districte se'ls havia garantit una reubicació de les casetes per protegir la colònia a principis de gener, però a dia 22 del mateix mes encara no se sabia res.

Finalment, a data 5 de febrer, el Districte ha informat que les obres de construcció del refugi es faran dins del mateix mes de febrer, i les obres d'enderroc d'una de les naus de l'Espai 30 no començaran fins després del 30 de març. També s'ha transmès el ferm compromís de mantenir informada l'associació **DeGats** de qualsevol canvi en la programació que pugui afectar el termini acordat de tres setmanes d'adaptació dels gats al refugi.

Des de l'Associació de Veïns i Veïnes de la Sagrera lamentem el malestar i la preocupació ocasionats davant del desconeixement de com havien d'avançar les mesures planificades, i de com això afectaria les vides dels gats de la colònia. També reivindiquem que l'Administració ha de garantir la planificació i execució de les mesures, el compliment dels terminis i la comunicació fluida amb les parts interessades en aquest i en tots els casos d'obres que afecten la ciutadania.

SUSANA PASCUAL GARCÍA

VOCAL DE MEDI AMBIENT DE L'AVV LA SAGRERA

ELS VELS LLOPS “UDOLEN” A LLEDONERS PEL SEU COMPANYY ROMEVA

Diumenge 30 de desembre de 2018. 11 del matí. No hi fa res que als voltants de la presó de Lledoners el termòmetre marqui 1°C perquè centenars de cotxes ja són aparcats a l'esplanada rere el centre penitenciari per assistir a una nova mostra musical solidària amb els presos polítics. Entre ells s'hi compten desenes de membres, i sobretot exmembres, de l'Agrupament Escolta Pau Casals, a les portes de complir el seu cinquantenari, i que han aixecat una modesta carpa on serveixen xocolata desfeta per fer passar el fred mentre l'espessa boira matinerica comença a escampar per donar pas a un sol radiant tot i que tímid.

La presència de la comunitat escolta no és casual. En Raül Romeva, un dels set reclusos polítics de Lledoners, fou minyó del Pau Casals. «Vam coincidir a llops i a ràngers —m'explica la Gemma Martín, un any més gran que l'exconseller d'Afers Exteriors—. Una persona molt divertida i esportista, gens problemàtica, que reia molt. Vam retrobar-nos al vintè aniversari de l'Agrupament. Llavors encara no estava ficat en política, però sí ens va explicar que se n'anava a la Guerra dels Balcans com a voluntari. Ara farà trenta anys que vam conèixer el Raül més compromès».

Aquesta noia que emigrà al Maresme després d'haver viscut durant les dues primeres dècades al capdamunt del carrer Martí Molins no li recorda a en Raül «la capacitat de lideratge. Bona persona, sí, i molt compromesa i amb molts valors». En similar línia s'expressa en Ricard Bertran: «Capacitat de lideratge, no, perquè no destacava sobre la resta. Participava molt en tot el que fèiem. Era molt emprenedor, sempre rumiant què podíem fer. Es relacionava amb tothom sense problemes; era una persona molt agradable i molt aventurera, perquè li agradava descobrir la natura i sempre estava investigant quan anàvem al bosc».

«Una persona molt planera, treballadora, obedient, educada i sensible», corrobora en Ramon Feliu, sagrerenc de tota la vida i que fou cap del mateix Romeva. «Un xaval molt maco, que no sobresortia en res en especial, però que participava en tot», afegeix un altre dels seus caps, en Xavi Vera, i també veí del barri.

L'amargor per la reclusió del company, la ràbia per la injustícia, l'alegria pel retrobament i la nostàlgia per les cançons recuperades són els sentiments que es barregen a l'hora de fer els darrers assajos abans no arribi la una de la tarda, moment fixat per a l'homenatge a en Raül i a la resta de “persones preses polítiques” (política fórmula presa en la convocatòria per satisfer detractors lingüístics de solucions integradores i integristes per la igualtat). Quan arriba el moment de la veritat, dotzena i mitja de guitarristes envoltats de centenars de persones recorden en Romeva desempolsant temes com “Arrels”, “L'estranya joguina”, la celebrada “Torna, torna, Ser-rallonga” o “Sigues lliure”. «Quan anava a entrar a la presó per segona vegada —recorda en Ricard Bertran— tant ell com la seva família eren conscients que hi ingressaria i per força temps. Vaig plantejar-li a la seva mare una pregunta que m'hauria agradat adreçar-li a ell, com era que, amb el reconeixement internacional que gaudia per la seva trajectòria com a eurodiputat, i dominant set o vuit idiomes, per què no s'havia exiliat. Em va dir que ell volia ser conseqüent i demostrar la seva innocència encara que hagués de romandre a la presó i deixar de veure la família. Malgrat la injustícia de la seva reclusió, ell vol defensar-se i exposar els seus arguments davant els jutges».

El sol ha acabat lluint a l'esplanada de Lledoners, malgrat que l'escalf de les veus amb prou feines ha pogut combatre la fredor del diumenge hivernal. Pocs metres més avall, el silenci inunda uns pavellons que es revelen gèlids.

«Una vegada, en Raül anava caminant per la carretera, al Maresme, no sé si era a Canyamars—rememora en Jordi Carbonell, un dels seus excompanys a l'Agrupament Escolta Pau Casals—, i va caure per un forat. Era de nit i el vam haver d'ajudar...». Gairebé quaranta anys després, els seus companys de llops han volgut mostrar novament la seva solidaritat en aquest episodi de “fosca i negra nit”; udolant, és clar.

JORDI VILAGUT

PERIODISTA I ESCRIPTOR, AL COSTAT DE LES NOTÍCIES.

Compra - Venda - Lloguer - Gestió patrimonial

Necessitem pisos de 3 i 4 dormitoris per cobrir 74 demandes.

Garantia de venda i lloguer.

Borriana, 1-13, entr. 1º, esc. B 08030 Barcelona (cantonada Gran de Sant Andreu, 92 - Fabra i Puig)

Tel. 93 346 72 11 • Mob. 682 091 209 • Fax 93 274 01 97

info@fincas-sanandres.com • **www.fincas-sanandres.com**

Què fem?

Ensenyem als petits a patinar i a jugar a hoquei en clau de lleure però també esforçant-se.

Necessitem material?

Només heu de portar la roba d'esport, tota la resta de material per iniciar-vos us el deixarem al Club.

No serà molt petit?

L'edat habitual en que convé iniciar-se a patinar és de 4 anys.

Qui està per ells?

Inicialment fins que s'aguanten dempeus un sol monitor, i després un rati aproximat d'un monitor per 8 nens.

Juguen partits o participen a campionats?

És una etapa d'introducció i no es competeix, però podran participar a trofeus amistosos i exhibicions si els hi ve de gust.

PATINATGE ARTÍSTIC

Contacte: Rubén Reyes
Telèfon: 655 97 86 92

cpcpatinatge@gmail.com
/cpcongrespatinatge
www.cpccongres-patinatge

HOQUEI PATINS

Contacte: Víctor Cruz / Marta Montoya
Telèfon: 666 73 13 00 / 601 06 47 65

hoqueibasecpccongres@gmail.com
/Club-Pati-Congrés
http://cpccongres-hoquei.cat/

ASSOCIACIÓ
LA SAGRERA
ES MOU

Els 2 primers mesos
GRATUITS!

ESCOLA CLUB PATÍ CONGRÉS

Amb el suport de

93 274.03.03

Passeig Fabra i Puig, 10, 1r, 2a

- Al vostre servei a **SANT ANDREU i LA SAGRERA** •
- Gestió eficaç i amb transparència •
- Tracte personalitzat •

Cerquem CASES i PISOS
per als nostres clients

L'èxit de la vostra compra-venda és el nostre objectiu, aconseguir aquest objectiu és el nostre èxit.

TEMPS DE TERTÚLIA A LA SAGRERA ES MOU

Les tertúlies són una reunió de persones interessades en un tema concret, són espais de trobada i de debat plural. S'hi va a debatre, com-

partir, contrastar coneixements i opinions i fer-se més coneixedors del tema en qüestió, sempre a partir de la validesa de les argumentacions.

El format de "la Tertúlia" ha estat molt popular entre els espanyols i europeus en general. Ja al segle XVIII, quan el món s'obre més a la ciència i a la cultura: - se'n diria d'això la "Il·lustració" - les famílies aristocràtiques i més tard les burgeses convidaven als seus "salons" un grup selecte de persones per parlar de temes de l'actualitat política, cultural o social.

Els segles XIX i XX les tertúlies van deixar de pertànyer únicament a les classes altes i dels grans salons van passar a locals públics, cafès, tavernes, casinos, ateneus, on tothom era benvingut. Aquestes tertúlies, "corrillos" o vetllades, eren freqüentades per artistes i intel·lectuals, però també menestrals, estudiants i tot aquell que volia prendre el pols a la societat que li pertocava viure. Algunes de famoses van ser les literàries que animaven els escriptors Ramón del Valle-Inclán o Benito Pérez Galdós al *Café Gijón* de Madrid, i les que es feien a l'Ateneu o als *Quatre Gats* a Barcelona.

A ple segle XXI no només se segueixen fent tertúlies al sempre prestigiós Ateneu Barcelonès sinó que s'han afegit un munt d'entitats i associacions a aquesta activitat. Perquè si bé tertúlies, vetllades i reunions tenien raó de ser per poder fer conèixer les novetats en tots els àmbits de la cultura o la política, i debatre i compartir o no idees, en aquest moment són indispensables en una societat global negada d'informació que la desinforma. Volem saber, volem discutir, volem que algú ens expliqui, ens escolti, tenir una mirada més ampla, anar més enllà del pensament únic.

Per això, a *La Sagrera Es Mou* i dins l'ESPAI 30, cada tercer dilluns de mes s'organitza una tertúlia oberta a tothom. El tema següent s'escull entre totes les propostes dels assistents. Aquell que hagi fet la proposta triada es compromet a preparar el tema o bé es busca a la persona o institució sabedora de la mateixa.

La figura cabdal és el moderador: fa la presentació de qui exposarà el tema a parlar i, sobretot, donarà, de manera ordenada, la paraula per intervenir i vetllarà per tal que cap tertulià o tertuliana s'apropii, en desmesura, del temps d'exposició.

Hem organitzat més de vint tertúlies, unes amb més participació de tertulians que en unes altres, però totes amenes, participatives i enriquidores. I seguim amb ganes de fer-ne moltes més. És molt agradable reunir-se amb persones disposades a parlar d'un tema concret i a escoltar les opinions dels altres participants. Es passa una bona estona i t'emportes a casa algun que altre coneixement nou.

Els temes que es proposen són variats i d'actualitat. Els tres últims han estat:

- **EL CANVI CLIMÀTIC JA ÉS AQUÍ, QUÈ PODEM FER?**
- **LLIURES I ACTIUS FINS AL FINAL DE LA VIDA: PER UNA MORT DIGNA.**
- **L'ARRIBADA DE "MENAS" (menors no acompanyats) REPTES I OPORTUNITATS.**

Si us agrada compartir opinions, parlar amb respecte i aprendre conceptes nous veniu a les Tertúlies de LSEM. I si porteu noves propostes, molt millor. Recordeu: **tots els tercers dilluns de mes a les 19 hores a l'ESPAI 30, carrer Hondures 28-30.**

COMISSIÓ TEMPS DE TERTÚLIA DE LSEM

El divendres 25 de gener va tenir lloc al Centre Cívic de la Sagrera "La Barraca", el veredictes públic del cinquè Concurs Fotogràfic de la **Festa Major de la Sagrera 2018**, organitzat per Photosagrera i patrocinat per l'Ajuntament de Barcelona, Districte de Sant Andreu, amb la participació de la Comissió de Festes i l'Associació de veïns i veïnes de la Sagrera.

En aquesta edició i malgrat la pluja, s'han presentat 286 fotografies, de les que 55 eren per a la selecció del Cartell de la propera Festa Major.

Actuan com a President del Jurat:

Felipe López Aranguren, Conseller de Cultura del Districte Sant Andreu.

Jurat d'acceptació:

Agustí Camps, President de la Comissió de Festes

Jaume Matas, President de l'Associació de veïns i veïnes de la Sagrera.

Joan Picanyol, de l'Associació Photosagrera.

Jurat de Qualificació:

José A. Andrés Ferriz, President de la F.C.F.

Pilar Masbernà, de la F.C.F.

Climent Clerch, de la F.C.F.

Jurat Cartell de Festa Major:

Agustí Camps, Maria Jesús López, Bel Milan i

José Cuella, de la Comissió de Festes de la Sagrera.

Primer premi color: JOSEP LLUÍS ROIG

Primer premi monocrom: JUAN LÓPEZ

Primer premi Cartell:
PEDRO MERINO

Jurat
Cartell
de
Festa Major

Jurat
de
Qualificació

GARCILASO EN VIOLETA

Barcelona, any 2019. Les agressions masclistes i micromasclistes encara són una realitat quotidiana.

Davant d'aquest fet i amb motiu de la commemoració del **Dia de la Dona**, les joves de l'E.J. Garcilaso busquen i troben maneres de dir prou públicament, i ho fan des del seu saber fer, des de la seva creativitat i la seva experiència i reflexió. Per això, aquestes persones joves que a Garcilaso han trobat un lloc on organitzar-se i on mostrar-se han preparat un seguit d'actes que tenen com a eix aquesta lluita per aconseguir la igualtat real entre homes i dones; elles tenen molt a dir i es volen fer sentir.

Si les voleu acompanyar podeu venir a participar amb nosaltres durant tota la primera setmana de març de les activitats que l'Espai Jove i les seves joves han preparat per commemorar el Dia de la Dona:

4 DE MARÇ, 18'00H.

Sex Game de la dona (un joc divertit que ens pot ajudar a conèixer-nos millor i a decidir millor sobre el nostre propi cos).

5 DE MARÇ, 18'00H.

El feminisme colonial (una reflexió sobre el patriarcat i el feminisme).

6 DE MARÇ 18'00H.

Moviment i emoció (taller de dansa i cos que ens convidarà a escoltar les nostres emocions).

7 DE MARÇ 18'00H.

Mural de rajoles, taller de rap i actuacions de dansa i cant (tarda de diversió cultural i reivindicativa plena d'activitats per gaudir i reflexionar).

9 DE MARÇ 18'30H.

La dona artista. Presentació del projecte Musa Artista, taula rodona de dones amb diferents professions artístiques que ens parlaran de la seva experiència, i es finalitzarà amb la dinamització musical per part de diferents dones.

Durant tot el curs: *Intergrup de feminismes*. Si creus en un món sense masclismes, si ets jove i tens inquietuds, apunta't al nostre intergrup de feminismes, t'hi esperem!!!

Les joves de Garcilaso volen ser i seran dones i homes lliures i respectuoses; per això, i per molt més, els professionals de l'Espai Jove els acompanyen i treballen durant tot l'any per a que les persones joves del nostre territori pugueu tenir un espai on us senti acollits, escoltats i pugueu fer créixer totes les vostres habilitats, les vostres idees, els vostres projectes...

Si teniu ganes de formar part d'aquesta aventura, si teniu ganes de volar i de fer volar les vostres propostes, sols us heu d'apropar i preguntar, hi ha lloc per a tothom. Però, COMPTE!! si el que voleu és formar part de La Sala, el nostre espai estable d'oci dinàmic, divertit i educatiu per a joves de 12 a 16 anys i que obre cada dia per treballar els vostres interessos...

JA QUEDEN POQUES PLACES A LA SALA!!!

Que no se us escapin!!.

**Fes publicitat,
fes barri**

flors · flowers · flores

Hondures 72 / Ptge. Coello
08027 BCN · Tel. 652 476 177
genarozamora7@gmail.com
Tel. 652 476 177

Farmàcia
Anna Lloberas

Horari:
De dilluns a divendres
8.30h a 21h

Dissabtes de 9h a 14h

Cl Hondures, 65
08027 Barcelona
telèfon 933 499 070

4 ANYS DE NAU BOSTIK

PATRIMONI, CULTURA I COMUNITAT

El proper divendres 15 de febrer farà quatre anys que un grup de persones del barri de La Sagrera encapçalades per l'arquitecte i fotògraf Xavier Basiana van conquerir, mitjançant un acord amb la propietat, les naus de la última fàbrica que quedava en peu a la Sagrera. Gairebé 6000m² entre el Pont del Treball / Clara Zetkin i el carrer Ferrán Turné. Els que van començar aquell primer dia a sanejar la que ara és la sala Pilar Vers no sabien que els marges del possible s'anessin a ampliar al que avui és la Nau Bostik. Teixit veïnal, formacions polítiques, col·lectius de tot tipus, companyies artístiques de diferents disciplines i moltíssims veïnes i veïns van anar donant vida a un conjunt de naus i un edifici de tres plantes que estaven totalment abandonats. Per aquesta raó una de les exposicions que es manté en plena vigència a mida que passen els anys, és l'anomenada "De la mort a la vida". Un recull de fotos fetes els dies previs a l'ocupació de l'espai on s'evidencia un fet que molts veïns han explicat en veure la transformació: *"La Nau Bostik era un punt negre del barri per la seva insalubritat", "a la nit passar pel costat de la fàbrica feia por" o "moltes persones sense llar passaven les nits en aquest lúgubre espai"*.

Com qualsevol altre procés de transformació on l'urbanisme, l'espai públic i la comunitat prenen part, en temps de fi de legislatura, és moment de fer un **reset**, reflexionar i donar comptes del s'ha fet i cap a on pot anar aquest espai fabril recuperat.

PRESERVAR PATRIMONI ÉS PRESERVAR LA MEMÒRIA

Barcelona ciutat de fàbriques va ser el títol d'un llibre editat l'any 2000. Un llibre coral que va coordinar Martí Checa i documentat amb fotos de Jaume Orpinell i Xavier Basiana. El llibre cataloga 68 fàbriques que havien resistit fins a aquells moments les grans transformacions urbanístiques que es van dur a terme al voltant de les Olimpíades. Moltes havien estat abandonades, altres reconvertides en equipaments o transformades en oficines i moltes altres que ja no existeixen. Una realitat que posa sobre la taula la trista desaparició de moltes fàbriques o espais industrials que eren part del paisatge natural de Barcelona durant més d'un segle. La seva desaparició respon a múltiples factors; dos dels més importants són, d'una banda la manca de planificació d'unes polítiques actives en preservació del patrimoni fabril i de l'altra, la forta

onada especulativa per part dels propietaris o de l'Administració. La Nau Bostik es podria afegir a aquest catàleg d'espais industrials no només salvats de l'especulació i condemnada al seu enderrocament, sinó també reutilitzada per nous usos. Preservar patrimoni i reutilització d'espais; dos valors que vol reivindicar la Nau Bostik.

CULTURA, COMUNITAT I TRANSFORMACIÓ SOCIAL

Vivim moments on la cultura s'ha vinculat molt estretament a un bé de consum. Massa vegades, des de les institucions públiques, s'ha apostat per polítiques a curt termini que prioritzen el gran esdeveniment en detriment d'una concepció de la cultura com a dret. Un dret per crear, per transformar i per experimentar. Això ha fet, que els espais que s'han anat conquerint siguin espais diàfans, flexibles i oberts a l'experimentació en una clara aposta per una significació de la cultura fora de la lògica del mercat. Un **work in progress** permanent que ha permès esdevenir un espai molt porós envers el seu entorn, i en permanent diàleg amb els moviments socials, agents socials del territori i organitzacions polítiques de la ciutat. Un espai veritablement viu. Lluny de les burocràcies que solen tenir aquests tipus d'espais. La Nau Bostik ha crescut amb recursos propis que representen el 90% del pressupost anual. Un altre actiu que també es vol posar en valor.

El barri de la Sagrera segueix vivint un etern *mentrestant*, on les incerteses de la planificació urbanística ens ha permès fer una "esgarrapada" a l'operació urbanística del tren d'alta velocitat. En aquest mentrestant, s'ha obert una escletxa, un horitzó diferent al planificat, per poder desenvolupar un equipament que encara té molt marge de creixement. Un horitzó que entén la cultura com una eina per la transformació social.

La Nau Bostik, en definitiva, és una mena de laboratori on la praxis del dret a la ciutat, ha estat exercit per bona part de la comunitat. El dia 15 farà 4 anys de la nostra aposta per recuperar l'espai, una aposta que pot esdevenir guanyadora si va acompanyada d'una ferma voluntat política.

JORGE SÀNCHEZ
EQUIP DE LA BOSTIK

LA MAREA BLANCA, EN EL CONGRESO DE LOS DIPUTADOS

¿QUIÉNES SOMOS?

La Marea Blanca es la unión voluntaria de valores y modelos, de personas y plataformas, para el análisis y la acción en pro de la salud y sanidad PÚBLICAS, con total independencia de otros intereses. Siempre, dentro del marco legislativo, administrativo y financiero vigente, con la aportación de trabajador@s sanitari@s, y demás determinantes sociales. Como algo de interés absoluto para las personas y la sociedad; como servicio y garantía del ejercicio de los derechos sociales, democráticos y humanos; como entrega al activismo social que entiende que las políticas nunca son neutras y que determinan el buen o mal desarrollo de la salud, y por lo tanto con perspectiva política en mayúsculas, en un contexto de pluralidad, pero sin partidismos, corporativismos, ni electoralismos.

¿CÓMO TRABAJAMOS LOS MOVIMIENTOS SOCIALES?

A partir del reconocimiento recíproco y el respeto al trabajo colectivo, trabajamos a base de información compartida, análisis conjunto, visión local y abordaje global. Tomando posiciones de denuncia, protesta, reivindicación, lucha, y movilización, frente a la mercantilización, frente a la corrupción. Lo hacemos con propuesta(s) por la recuperación de un Sistema PÚBLICO Nacional de Salud. Con la imprescindible participación de la ciudadanía organizada en defensa del derecho a una salud pública de calidad.

UNA SITUACIÓN CONFUSA, UN FUTURO INCIERTO

Son tiempos difíciles, con ataques austericidas, permanentes, agresivos por parte de los “mercados” mediante políticas neoliberales, regresivas, que tienen por objetivo la liquidación del estado de “casi-bienestar” conquistado durante años y parasitar todos los Servicios Públicos, objeto de deseo por su cartera de negocio. Una etapa marcada por el empobrecimiento de las clases populares y de enriquecimiento de les élites. Crecimiento desbocado de las diferencias sociales.

La crisis provocada por esas políticas especulativas y mercantilistas ha servido de pretexto para aplicar recortes, limitaciones, agresiones en definitiva, al sector público.

Y llegaron los eufemismos: métodos de ingeniería de mercado, sistema “mixto”, consorcios, lo híbrido como excelencia; con el argumento de una pretendida eficiencia dan rienda suelta a desmesuradas ambiciones.

El panorama plantea el advenimiento epidémico de nuevas patologías sociales: el miedo, la resignación y, aún la más perversa, la auto-inculpación. Se nos taladra con la crisis del 2007: “la ciudadanía dilapidó los recursos, vive demasiados años, y por encima de sus posibilidades. Las clases trabajadoras y las capas populares están instaladas en la pereza, la improductividad, la subvención, etc.”

UN MANIFIESTO REIVINDICATIVO DE 38 PUNTOS

Un documento que Marea Blanca trabajó de forma participada, colectiva, federal y respetuosa, elaborado desde la coincidencia en el análisis, acuerdo en el diagnóstico e identificación en la causalidad. Y así tratar con método los problemas comunes, definiendo una tabla reivindicativa compartida de nuestras luchas. Así nació ese Manifiesto con 38 medidas de base, revisables y actualizables, que nos unen en la defensa del sistema sanitario público. Un texto debatido, elaborado en mayo de 2017 para ser presentado a toda la sociedad: a nuestras relaciones, a otros movimientos sociales y, por supuesto, a las Administraciones, a las fuerzas políticas y, en particular, a los grupos parlamentarios y Gobiernos central, autonómicos o locales.

Voy a intentar describirlo en estas cuatro líneas. Distinguiremos: lo que afecta al marco legislativo y normativo, lo que requiere el abordaje urgente de problemas candentes, y lo que hace propuestas de avance conceptual y estructural.

En el bloque de trazo grueso se reclama la derogación de la trama jurídica que da cobertura a la **privatización**: leyes 15/97, 16/12, o el **artículo 135** modificado de la Constitución (2011), o la **financiación pública de las Mutualidades de funcionarios**, (MUFACE, vg). Propone derogar la reforma del estatuto marco 10/2013, así como otras cuestiones de ámbito europeo o supranacional (TTIP, CETA, TISA, migraciones, industria farmacéutica y biotecnológica). Planteamos revisar la Ley General de Sanidad de 1986, en artículos tan importantes como los 90 a 94 donde se especifican condiciones vinculantes para la **concertación** con terceros.

Acordamos sobre aspectos como la vigilancia de la sanidad privada, control y sanciones frente a la corrupción, penalizar la especulación, generar auditorías ciudadanas de la deuda sanitaria, suprimir **rescates con fondos públicos** de posibles pérdidas privada, eliminar cualquier desgravación fiscal a privadas o particulares, así como el acuerdo con Farmaindustria, hoy en revisión, mayor inspección y vigilancia a adjudicaciones/concesiones con control y total transparencia.

Avanzar en estrategias de reversión a público de aquellos servicios privatizados, impulsar las I+D del sector público y la formación continua, incorporar leyes de derechos de ciudadanía: salud sexual y reproductiva, IVE, reasignación de género, curas paliativas, derecho a morir dignamente, **confidencialidad y custodia** de la Historia clínica, contra la violencia de género. Dotar el Consejo interterritorial y una cartera de Servicios común y garantizada, actualizar el catálogo de prestaciones, uso racional de recursos y medicamentos, equiparación de condiciones laborales en todo el estado, contra la precariedad y la discriminación. El cumplimiento de la ley de prevención de riesgos, el mantenimiento y gestión pública de centros, consejos de salud y nuevas formas participativas.

UNA ATENCIÓN PRIMARIA EN ESTADO CRÍTICO

Entre los puntos destacamos, el que dice textualmente: Potenciación de la ATENCIÓN PRIMARIA como puerta de entrada del sistema y eje coordinador entre niveles asistenciales, en

servicios municipales y supralocales, de urgencias, y de salud pública, priorizando las actividades de prevención y promoción, así como las comunitarias.

Y en línea directa: rechazo del modelo UGC (Unidades de Gestión Clínica) que fragmentan el sistema; con plantillas adecuadas y suficientes; atención a la urgencia extrahospitalaria (AP) y a la sanidad rural; impulso y dotación para la ley de dependencia; integración del trabajo social; salud mental y un enfoque social y comunitario.

Lamentablemente la situación actual de la AP es de una alarmante gravedad, una situación crítica fruto de esa lluvia fina de los recortes, de las externalizaciones, de la mercantilización, de la precarización sostenida, de la desnaturalización impune, del desprecio a los avisos y quejas de los trabajadores y de la ciudadanía víctima de los estragos. Por eso, porque nos jugamos la Atención Primaria y con ella todo el sistema, desde M.B. estamos hoy aquí. Aún estamos a tiempo, pero sólo si somos capaces de reaccionar de inmediato, de ponernos a trabajar, será posible levantar este sistema primarista.

No es una ilusión, ni una utopía, es una imperiosa necesidad por la que luchamos con determinación, perseverancia, altruismo, fraternidad, solidaridad, con rigor, y sobre todo con mucho amor...y unas gotas de humor. ¡SALUD!

Barcelona – Madrid 29 de enero 2019

Vols aprendre a ballar sardanes?

Tots els divendres de 18 h a 20 h

Inscripcions:
Casal de Barri Torre de La Sagrera
Carrer Berenguer de Palou, 64-66

Aquest curs està pensat per a totes les edats.
 Pots venir sol o amb la família.

Organitzen:

LA COL·LECCIÓ LOCAL A LA BIBLIOTECA LA SAGRERA-MARINA CLOTET

Els barris i la seva gent són part imprescindible i clau de la identitat d'una ciutat tan gran i diversa com és Barcelona. Barris que van ser pobles i que han anat afegint la seva pròpia i singular història a una de més gran que continua avançant, però sense voler perdre la seva essència. Un interès especial de les biblioteques recau en voler conservar i difondre tota aquella documentació que sigui testimoni, tant d'aquest temps passat, com de l'evolució i els canvis del present. Així, a la Biblioteca La Sagrera-Marina Clotet podeu accedir a tot de materials relatius a la història, la geografia, la societat i la cultura, del barri veí de Sant Andreu de Palomar i els seus voltants.

Només visitant la biblioteca i pujant a la primera planta tindreu accés al fons de la Col·lecció Local, ja sigui per consultar-lo a la mateixa sala o bé per agafar-lo en préstec —sempre que no n'estigui exclòs— i fullejar-lo tranquil·lament allà on calgui. Disposeu d'una bona varietat de títols i de matèries. Podeu endinsar-vos dins les tradicions, entre trabucs i gegants o, si sou més de passejades, descobrir itineraris pels carrers tot trobant racons amagats. No hi podien faltar tampoc biografies de destacats personatges andreuencs, o potser preferiu rememorar temps pretèrits amb reculls fotogràfics, mentre contrasteu l'ahir i l'avui amb els estudis històrics. Es pot trobar documentació variada: sobre el arbres, les masies, el Rec Comtal, la xarxa ferroviària, les fàbriques... Fins i tot reviu, a través de les vinyetes, la història de Sant Andreu de Palomar en còmic. A més a més, disposeu d'exemplars de la revista *Finestrelles* amb treballs d'investigació i de divulgació. L'autoria de molts d'aquests llibres de coneixement recau en persones del barri, interessades en aprofundir en les arrels i característiques d'un

Sant Andreu que forma part seva, així com de tots els veïns, veïnes, lectors i lectores amb qui ho han volgut compartir i donar a conèixer. Esmentarem, per posar algun exemple, els de Joan Pallarès-Personat o Jordi Rabassa Massons, autors molt prolífics en aquest sentit.

No hi manquen pas escriptors i escriptores, al barri, en molts diversos àmbits i formats, i tothom té el seu espai reservat als nostres prestatges. Hi ha la possibilitat d'endinsar-se en novel·les i contes de gènere i públic variat, com els de Lluïa Ramis, Lluís-Anton Baulenas, Jaume Benavente, Francisco Gonzalo Prinetti, Anna Vila... O de gaudir amb la producció poètica de Maria Teresa Mangas o Ramony Núñez Vega, entre molts d'altres. I no ens oblidem pas de les aquarel·les de Dani Gómez o els còmics de Juanjo Sáez, ni de les obres d'aquells que, a més, també són col·laboradors habituals amb activitats i conferències a la biblioteca, com la Janet Recassens amb l'Ho'ponopono i el Bartolomé Bioque amb les seves investigacions en diversos àmbits, com els de la mitologia i les tradicions del món antic.

Així doncs, si voleu aprofitar l'oportunitat de conèixer tot aquest fons, no dubteu a passar-vos per la biblioteca. I, si coneixeu autors o autores del barri que s'hagin escapat del nostre radar, o sabeu d'alguna publicació que podria resultar d'interès per a la Col·lecció Local, els tindrem en compte amb molt de gust. Aprofitem per destacar que oferim les nostres instal·lacions per a presentacions, xerrades i altres activitats relacionades. Només cal que us poseu en contacte amb nosaltres. Us hi esperem!

flors · flowers · flores

Hondures 72 / Ptge. Coello
08027 BCN · Tel. 652 476 177
genarozamora7@gmail.com

Farmàcia
Anna Lloberas

Horari:
De dilluns a divendres
8.30h a 21h

Dissabtes de 9h a 14h

Cl Hondures, 65
08027 Barcelona
telèfon 933 499 070

ARTICLE AL·LÈRGIA: AIXÒ SONA A ESTERNUT...

Quan arriba la primavera, una de les paraules més pronunciades és... AL·LÈRGIA!!!!!!

SAPS QUÈ ÉS L'AL·LÈRGIA?

Una al·lèrgia és una resposta exagerada de les defenses del nostre organisme quan entra en contacte amb determinats substàncies, anomenades al·lèrgens. La seva aparició s'agreuja en primavera, a causa que un dels grups d'al·lèrgens més freqüent són els **pòl·lens**, que afecten un 30% de les persones al·lèrgiques. La més usual és la rinitis al·lèrgica.

Els símptomes són:

- Esternuts
- Secreció nasal aquosa (rinorrea)
- Congestió nasal
- Picor als ulls i llagimeig
- Picor al nas i a la gola.

ES POT CURAR UNA AL·LÈRGIA?

Les al·lèrgies no tenen cura, però se'n poden controlar els símptomes i fer prevenció amb diferents tractaments que poden incloure des de mètodes per protegir-nos dels al·lèrgens, desensibilització amb vacunes i prescripció de medicaments

Per què cada vegada hi ha més al·lèrgies respiratòries ?

La freqüència de la rinitis al·lèrgica s'ha multiplicat per quatre en els últims 30 anys i les al·lèrgies respiratòries van en constant augment en els països industrialitzats, per les raons següents:

- la contaminació
- els hàbits de vida
- la mobilitat geogràfica

TRACTAMENT

Parlarem d'un tractament global

Els medicaments convencionals per l'al·lèrgia actuen sobre els símptomes anteriorment descrits, i seran necessaris en determinats moments. Però actualment disposem de bones alternatives per completar els tractaments convencionals:

1. **Olis essencials quimiotipats**, els quals permeten tractar les al·lèrgies de manera global, ja que a més d'actuar sobre els símptomes, milloren la predisposició que algunes persones tenen davant d'elles.
2. **Medicaments biorreguladors**, que són medicaments compostos de principis actius naturals en microdosis que ajuden a la recuperació de l'estat fisiològic del nostre organisme.
3. **Els medicaments homeopàtics**, naturals i sense efectes secundaris, prescrits amb l'objectiu d'alleujar els símptomes.

A més a més, per prevenir també caldrà tenir

1. **Fetge net**. Desintoxicació hepàtica per tal que pugui realitzar les seves funcions de filtre d'al·lèrgens sense problemes i d'aquesta manera que pugui protegir el sistema immunològic. Com?
 - Seguint una dieta saludable, sense excés de greixos saturats, evitant l'alcohol i el tabac.
 - Desintoxicació hepàtica mitjançant olis essencials, fitoteràpia, medicaments biorreguladors o homeopàtic
2. **Microbiota sana**. Recentment s'ha demostrat que existeix una relació directa entre la flora intestinal i les al·lèrgies.

En els últims estudis s'ha vist que les persones amb al·lèrgies estacionals milloren notablement els seus símptomes amb la presa d'unes combinacions determinades de soques probiòtiques.

CONCLUSIÓ

Si pateixes d'un problema d'al·lèrgia avança't a l'estació primaveral!!

La farmàcia disposa actualment de molts medicaments per combatre les al·lèrgies, per tant, el paper del farmacèutic és molt important a l'hora de resoldre consultes dels afectats.

SUSANNA SERRA SIMÓN.

SEMPRE AL SERVEI DELS VEÏNS DEL BARRI

FOTODENÚNCIA

Per tota Barcelona, i el nostre barri no és una excepció, floreixen mostres d'art urbà anomenat "graffiti". A la majoria dels ciutadans ens agrada l'art i no fem fàstics a certes mostres d'aquest art modern, però no tot el que trobem es pot considerar art i més aviat són mostres d'incivisme.

Si algú pot parlar d'aquesta epidèmia multicolor són els nostres comerciants, els quals veuen aparèixer a les persianes dels seus negocis mostres de grafitis que embruten i fan malbé les portes de les botigues o de comunitats de veïns. N'hi ha negocis que encarreguen pintures a artistes de carrer, però la resta són mostres de vandalisme que signifiquen una despesa extra per als comerciants si volen mantenir netes les persianes i tancaments.

Des d'aquí denunciem aquests actes incívics amb dues fotografies com a mostra. Busquem, d'acord amb l'Administració, espais lliures on poder expressar-se artísticament sense perjudicar veïns i comerciants. Fem de la ciutat un espai de convivència i netedat, sense excloure a uns ni perjudicar els altres. Civisme!!!

ASSOCIACIÓ DE VEÏNES I VEÏNS DE LA SAGRERA • FES-TE'N SOCI!!

QUOTA SOCI

FINS A 30 ANYS 15€

DE 30 A 65 ANYS 20€

+ DE 65 ANYS 10€

TRUCA'NS DILLUNS, DIMECRES I DIVENDRES DE 18h a 20h al 93 4081334

o ENVIA'NS AQUEST FULLET A Berenguer de Palou, 64-66 • E-MAIL: avv.lasagrera@gmail.com

DADES:

Núm. Soci/a

Nom i Cognoms:

DNI

Data de naixement

Adreça:

Codi postal

Població

E-mail:

Telèfon:

Mòbil

Signatura:

Data d'alta

Domiciliació bancària:

Avis Legal. D'acord amb l'article 5 de la Llei Orgànica 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), us informem que les vostres dades s'inclouen en el fitxer: "Socis", el responsable del qual és **Associació de Veïns i Veïnes de la Sagrera**. Les vostres dades seran tractades amb la única finalitat d'informar-vos dels actes i activitats de l'Associació. En qualsevol cas, podeu exercir els vostres drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició mitjançant una comunicació escrita, a la qual heu d'adjuntar una fotocòpia del DNI, adreçada a **carrer Berenguer de Palou, 64-66 • 08027**

ENTREVISTA ALS GESTORS DE LA NAU IVANOW, FERNANDO GONZÁLEZ I DAVID MARÍN

Entrevista als gestors de la Nau Ivanow, Fernando González i David Marín, per Agustí Carrillo

L'entrevista la introduiré felicitant-vos pel vintè aniversari de la Nau i donant-vos l'enhorabona pels últims premis i reconeixements que ha rebut la vostra entitat.

Des de quan i com vau incorporar-vos a la gestió d'aquest equipament?

Vam començar de forma voluntària, alternant les nostres feines. De mica en mica ens vam anar involucrant més, fins que finalment vam veure que el que fèiem ens engrescava molt i vam decidir formar part activa. En un primer moment dins del patronat de la Fundació Sagrera, però després vam veure que èticament no era una bona opció ser patró i treballador de la mateixa fundació i vam sortir del patronat, entenent que ens posàvem en les seves mans.

Amb la vostra experiència, ha hagut canvis en la gestió des que l'equipament és de titularitat pública?

El fet de formar part del programa de fàbriques de creació ens va ajudar a professionalitzar tot l'equip. I vam passar de ser un contenidor, on tot era possible, a ser generadors de contingut, on creàvem els projectes i els posàvem en marxa. Vam decidir fer una aposta decidida per centrar-nos en les arts escèniques i deixar una mica de banda la multidisciplinarietat. Això ens va obligar a reformular moltes de les activitats que fèiem i, sobretot, preguntar-nos per què les fèiem, i al mateix temps posar la mirada en la creació escènica i en el suport a les companyies teatrals joves de arreu del món.

Porteu uns mesos d'obres. En quina situació es troben i en què han consistit?

En el 2016 vam presentar un projecte de reforma integral de l'edifici i amb l'Ajuntament vam negociar anar fent diferents fases cada any. Les negociacions per determinar quina fase fer són, bàsicament, posar a sobre de la taula el que les companyies i els projectes que aollim necessiten per treballar de forma digna, el que l'espai necessita pel pas del temps i el que l'Ajuntament vol posar en normativa sense tenir en compte aquests dos primers punts. Al 2017 vam actuar sobre la instal·lació elèctrica i ara, en 2018, hem posat en normativa l'escala d'accés principal i una mica tot el bloc de serveis principal. Queda pendent la reforma de la façana i adequar les sales d'assaig, que per a nosaltres és bàsic. Després de les eleccions, tornarem a la "lluitar" per aconseguir els diners i poder acabar l'obra, tal com es mereix un projecte com la Nau.

Quins nous objectius i fites teniu ara per endavant?

Aquest any d'exili per motiu de les obres ens ha permès tenir temps per reflexionar i millorar els projectes de mobilitat artísti-

ca, les beques que donem, el suport a les companyies, i generar projectes nous. Hem incorporat gent nova a l'equip per tal de donar un millor servei als projectes i a les companyies que venen. Tenim per endavant un any de transició il·lusionant i ple de reptes, a nivell local i internacional.

Al barri hi ha altres equipaments on es treballa la cultura. Com són les relacions entre tots vosaltres?

Tots els equipaments del barri treballem en major o menor mesura per incidir en la vida de la comunitat. Entre nosaltres busquem sempre les aliances que ens permetin sumar esforços i mirar de no duplicar. Aquest 2019 hem iniciat trobades periòdiques amb altres equipaments del barri com el Centre Cívic, la Biblioteca o el Centre Garcilaso, per sortir de les nostres dinàmiques individuals i tenir una visió de barri més àmplia.

Com veieu les relacions de la Nau amb el barri de la Sagrera? I de cara al futur?

Ens agradaria que la gent se sentís orgullosa de tenir un equipament al seu barri com és la Nau. Nosaltres, allà on anem, sempre posem en relleu d'on venim, quin és el barri que ha vist néixer i créixer un projecte com la Nau, perquè pensem que és important situar el context. D'aquesta manera, volem que els veïns i veïnes, vegin i entenguin què passa dins d'aquella fàbrica, per això fem projectes com l'escola de l'espectador, on mirem que coneguin i visquin de primera mà el que és un procés de creació. Volem que sàpiguin i se sentin orgullosos que un tros del seu barri és present en molts dels escenaris d'aquest país; que la Sagrera és com la pedrera del teatre català i que, a poc a poc, el nostre barri es va situant en el mapa internacional del teatre, gràcies a projectes com la Nau.

Com a residents a la Sagrera, quins aspectes positius veieu en el barri i en quins aspectes ha de millorar?

Els dos venim del món associatiu, hem estat vinculats des de fa més de 20 anys al capdavant de projectes com el Consell d'entitats, el Casal parroquial, o implicats de forma molt intensa en molts d'altres. Vist ara des de fora i amb l'experiència del món associatiu professional, pensem que cal més espais de diàleg, de trobada, de no mirar-se tant el melic i, sobretot, d'entendre que les persones som passatgeres i que els projectes no som ni meus, ni teus, són del i per al barri, i que potser a mi no m'agrada, però el barri és el que necessita. En resum, necessitem saber què necessita el barri i no que vull jo, treballar més en col·laboració i menys en confrontació.

AGUSTÍ CARRILLO

ESO

- ▶ Educació Secundària Obligatoria

Batxillerat

- ▶ Ciències i Tecnologia
- ▶ Humanitats i Ciències Socials

Hoteleria i Turisme

- ▶ GS Gestió d'Allotjaments Turístics*
- ▶ Formació Contínua i IN-COMPANY

Empresa i Màrqueting

- ▶ GM Gestió Administrativa*
- ▶ GS Màrqueting i Publicitat*
- ▶ Formació Ocupacional
- ▶ Formació Contínua i IN-COMPANY

Informàtica

- ▶ GM Sistemes Microinformàtics i Xarxes*
- ▶ GS d'Administració de Sistemes Informàtics i Xarxes*
- ▶ GS Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma*
- ▶ Formació Ocupacional
- ▶ Formació Contínua i IN-COMPANY

Automoció

- ▶ PFI de Reparació i Manteniment de Vehicles
- ▶ GM Electromecànica de Vehicles - Automòbils
- ▶ GM Electromecànica de Vehicles - Motocicletes
- ▶ GM Carrosseria
- ▶ GS Automoció*
- ▶ Formació Ocupacional
- ▶ Formació Contínua i IN-COMPANY

Mecànica de Competició

- ▶ Formació de Mecànics de Competició - Automobilisme
- ▶ Formació de Mecànics de Competició - Motociclisme

Enginyeria de Competició

- ▶ Màster en Enginyeria de Competició
- ▶ Online Motorsport Engineering Master

* Formació també disponible en modalitat online

 www.monlau.com

Centre Sagrera

C/ Monlau, 6 - 08027 BCN
Tel. 93 340 82 04

Centre La Maquinista

C/ Caracas, 35 - 08030 BCN
Tel. 93 274 47 00

info@monlau.com

 www.monlau-competicion.com

Seu Central Barcelona

C/ Potosí, 38 - 08030 BCN
Tel. 93 274 40 75

Centre Montcada

C/ Electrònica, 2-3 - Pol. Ind. La Ferreria
08119 Montcada i Reixac - BCN
Tel. 93 274 40 75

info@monlau-competicion.com

Segueix-nos a:

Generalitat de Catalunya
Centre Homologat i Concertat
Departament d'Ensenyament
Departament de Treball
Indústria, Comerç i Turisme

Erasmus+